

*Handläggare:
Jan Vikenheim*

Landstingsstyrelsen

**Remiss: Socialdepartementets PM (S2006/9394/HS)
Information, råd och stöd till barn med föräldrar som har en
psykisk störning eller en allvarlig fysisk sjukdom m.m.**

Ärendet

Socialdepartementet har inbjudit Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på promemorians förslag.

Förslaget är att det görs tillägg i (2 f §) hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och i (2 kap. 1 a §) lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Genom dessa ges vårdgivare och hälso- och sjukvårdspersonal en förtydligad och utvidgad skyldighet att beakta barns behov av information, råd och stöd om barnet har en förälder som har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel. Detsamma ska enligt förslaget gälla om ett barn har en förälder som plötsligt dör.

Bestämmelsernas syfte är enligt promemorian att med ett tydligt barnperspektiv skydda och stärka barn i situationer som upplevs hota barnens säkerhet och trygghet. Den bör ses som ett komplement till den anmälningsskyldighet som föreskrivs i socialtjänstlagen och som ett förtydligande av hälso- och sjukvårdens och dess personals skyldigheter att samverka kring barn som far illa eller som riskerar att fara illa.

Samråd har skett med Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning vid utformandet av förvaltningens svar på remissen.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att yttra sig till socialdepartementet i enlighet med förvaltningens synpunkter i detta tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar den i promemorian fastslagna synen att "det är varje barns rättighet att bli uppmärksammas och få det stöd och den hjälp som han eller hon är i behov av i en sådan utsatt situation" som det innebär att ha en förälder med psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande med psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel.

Förvaltningen tillstyrker mot denna bakgrund principiellt det förtydligande som görs genom de föreslagna tilläggen i hälso- och sjukvårdslagen och lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Förvaltningen ifrågasätter om det är rätt att tillämpa begreppet förälder i detta sammanhang eller om i stället begreppet vårdnadshavare bör användas.

Det framgår dock inte om bestämmelsen avses att särskilt tillämpas då barnet enbart har en förälder (vårdnadshavare) eller om avsikten är att den ska tillämpas då den ena av föräldrarna (vårdnadshavarna) är psykiskt störd eller omfattas av något av de andra rekvisit som anges. Detta bör möjligen förtydligas i lagstiftningsarbetet. Förvaltningen tillstyrker för sin del att bestämmelsen ges en vid tolkning, dvs. att skyldigheterna inträder när barnet har en eller en av två föräldrar eller vårdnadshavare varpå något av angivna rekvisit kan tillämpas.

Förvaltningen har heller inget att erinra mot att det framgår att vårdgivare (vårdnadshavare) och hälso- och sjukvårdspersonal har ett särskilt ansvar då det gäller barn som drabbas av förälders (vårdnadshavares) plötsliga död. Detta kan dock uttryckas genom en något annan språklig utformning än i förslaget.

I författningskommentaren kan noteras att barn till föräldrar (vårdnadshavare) som har en nedsättning av den intellektuella funktionsförmågan faller utanför bestämmelsens tillämpningsområde. Förvaltningen menar mot bakgrund av syftet med de föreslagna bestämmelserna att det inte finns något skäl att utesluta dessa barn. Eftersom bestämmelsen ändå är av så generell karaktär och att det är svårt

att dra gränser vid de bedömningar som kommer att behöva göras så bör även de barn det här rör sig om få det skydd som andra barn med otillräckligt föräldraskap (vårdnadshavarskap) avses få. Dessutom bör rimligen den principen gälla att om det råder tvivel om bestämmelsen är tillämplig eller inte så bör den tillämpas. Den bör vara en till förmån för barnen positiv försiktighetsprincip. Förvaltningen föreslår därför att det läggs till en fjärde punkt i de båda lagförslagen som omfattar barn som har en förälder (vårdnadshavare) som har en nedsättning av den intellektuella funktionsförmågan.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga miljökonsekvenser.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Victoria Skog
T.f. chefsjurist